

Avtalefestet pensjon (AFP)

- **Søknad om avtalefestet pensjon**
- Har du spørsmål?
Ring oss på 22 05 50 00
- **Pensjon fra Folketrygden**

Ved tariffoppgjøret i 1993 ble det innført en ordning med avtalefestet pensjon.

Avtalefestet pensjon i kommunal sektor har som formål å gi større fleksibilitet og valgmulighet til hel eller delvis pensjonering i tiden mellom fylte 62 og 67 år. Dette er også begrunnelsen for den stadige utvidelsen av ordningen. Ordningen gjaldt i utgangspunktet fra fylte 64 år, men har siden blitt stadig utvidet og gir fra 1. mars 1998 anledning til å gå av fra fylte 62 år. **AFP kan først tas ut fra den 1. i måneden etter fylte 62 år.**

Vi skiller mellom AFP fra 62 år og AFP fra 65 år. AFP fra fylte 62 år betinger at man er yrkesaktiv og omfattes av en tariffavtale med AFP-bestemmelser. At ordningen er avtalefestet mellom partene i arbeidslivet, gjør at den vil kunne være gjenstand for endringer, eller at ordningen vil kunne opphøre ved fremtidige tariffrevisjoner. AFP fra 65 år er derimot nedfelt i vedtektene i pensjonsordningen.

Har du vært syk?

Dersom du har vært syk og etter endt sykepengeperiode (maks 1 år) har mottatt 100 % midlertidig uførepensjon, må du ha vært tilbake i arbeid i minst 1 dag før du kan ta ut AFP. Du kan imidlertid gå rett over på AFP fra sykepenger, dersom det har gått under 1 år.

Har du kun hatt en gradert midlertidig uførepensjon og tilfredsstillt kravet til inntekt for øvrig, omfattes du av avtalen.

Mottar du annen folketrygdtytelse?

Du kan ikke få utbetalt AFP i tillegg til etterlattepensjon, delvis uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Du må frasi deg disse ytelsene for å få rett til AFP. Merk at du ikke har rett til AFP hvis du tar ut fleksibel alderspensjon i NAV.

AFP kombinert med uførepensjon i AFPK

Du kan ta ut AFP om du allerede har en gradert uførepensjon fra AFPK. Dersom du skal ha en folketrygdberegnet AFP, kan du imidlertid ikke ha en uførepensjon i folketrygden, så denne må du eventuelt frasi deg. I hht folketrygdens regelverk kan du ikke motta AFP og uførepensjon samtidig, det kan du imidlertid hos oss.

Mellom 62 og 65 år samordner vi den bevilgede uførepensjonen med AFP. I tillegg til den samordnede uførepensjonen skal vi så utbetale 100 % AFP.

Fra fylte 65 år kan du ikke lenger ha full AFP i tillegg til gradert uførepensjon samordnet med AFP. Fra fylte 65 år skal du ha det høyeste av full AFP eller en gradert uførepensjon samordnet med uførepensjon i folketrygden, samt en gradert tjenstepensjon for den delen du ikke har uføreytelse for.

AFP kombinert med etterlattepensjon

Du kan ikke motta både AFP og etterlattepensjon i folketrygden. Skal du gå av med en AFP og allerede har en etterlattepensjon, må du frasi deg etterlattepensjonen. Du vil først få etterlattepensjonen tilbake når du fyller 67 år.

Vilkår for AFP fra 62 år

- Du må være i lønnet arbeid ved uttak av pensjon. Har du vært syk utover 1 år og har mottatt midlertidig uførepensjon må du ha vært tilbake i arbeid i 1 dag forut for uttak av pensjonen.
- Du må ha minst 10 år med opptjening av pensjonspoeng i folketrygden fra og med det året du fylte 50 år, til og med året før fratredelse.
- I de ti beste inntektsårene etter 1967 til og med året før du fratrer, må du ha hatt en gjennomsnittlig pensjongivende inntekt på minst to ganger folketrygdens grunnbeløp .
- På det tidspunktet du tar ut pensjon, må du ha en pensjongivende inntekt som omregnet til årsinntekt overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dessuten må du ha hatt en tilsvarende inntekt året før.
- Du må også ha minst 3 års sammenhengende tjeneste i minimum 20% stilling og en pensjongivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden - på det tidspunkt pensjon tas ut. Alt arbeid i offentlig sektor som gir rett til medlemskap godkjennes. Sykepenges er likestilt med aktiv tjeneste.
- Det siste året må være sammenhengende. Dvs du må ha hatt samme arbeidsgiver eller annen arbeidsgiver med pensjonsordning omfattet av Overføringsavtalen mellom offentlige tjenstepensjonsordninger. Sykemelding av under 1 års varighet likestilles med aktiv tjeneste.
- Uttak av gradert AFP må godkjennes av arbeidsgiver.

Størrelsen på AFP fra 62 år

En AFP mellom 62 og 65 år er kun basert på opptjeningen i folketrygden. Størrelsen på AFP frem til 65 år vil derfor som hovedregel svare til den alderspensjonen du ville fått fra folketrygden fra fylte 67 år, dersom du hadde stått i stillingen frem til fylte 67 år. I en AFP inngår også en tilleggsytelse på 1700 kr pr måned - det såkalte AFP-tillegget .

For alle som tar ut AFP fra 1. oktober 1997 og senere, begrenses samlet AFP til 70 % av gjennomsnittlig inntekt, beregnet av de 3 beste av de 5 siste inntektsårene som ligger forut for året før pensjoneringen.

I henhold til vedtekten for AFP kan du få medregnet forsørgertillegg for ektefelle.

Arbeidstakere som vurderer å benytte seg av ordningen med AFP, kan henvende seg til sitt lokale NAV kontor for å få en beregning av hva pensjonen vil bli, en såkalt serviceberegning. Du kan også gå inn på Din pensjon og fremskaffe beregningen selv.

Utbetaling

Pensjonen beregnes av folketrygden, men utbetales av AFPK. Det er imidlertid arbeidsgiver som dekker hele utgiften knyttet til din AFP.

Delpensjon

Intensjonen bak ordningen med AFP var at slitne arbeidstakere skulle få en alternativ vei ut av arbeidslivet, eller en mulighet til å trappe ned arbeidet på.

Med arbeidsgivers samtykke kan tilsatte i Akershus fylkeskommune trappe ned yrkesaktiviteten ved å ta ut delpensjon. AFP kan med andre ord tas ut gradert. For at ordningen med delpensjon skal gjelde, må de alminnelige vilkår for AFP være oppfylt.

Ved vurderingen av samtykke til delpensjonering, vil arbeidsgiver legge vekt på om det er praktisk mulig å gjennomføre en ordning som dette på arbeidsplassen. Dersom samtykke ikke gis, kan arbeidstakeren etter vanlige regler søke om full pensjon.

AFP fra 65 år

Hjemmelen for uttak av AFP etter fylte 65 år er nedfelt i pensjonsvedtektene for Akershus fylkeskommune.

Dersom du har minst **10 års medlemskap** i en offentlig pensjonsordning etter fylte 50 år, kan du fratregge med AFP fra fylte 65 år uavhengig av stillingens aldersgrense. Det er imidlertid et krav at du er i lønnet arbeid frem til pensjonering. Dersom kravet til 10-års medlemskap ikke er oppfylt, kan du likevel gå av med pensjon ved fylte 65 år hvis vilkårene som gjelder for fratredelse med AFP før fylte 65 år er oppfylt.

Delpensjon

Med arbeidsgivers samtykke kan du ta ut en delpensjon. AFP kan med andre ord tas ut gradert.

Størrelsen på AFP fra 65 år

AFP etter fylte 65 år kalles en **garantipensjon**. Garantiorordningen sørger for at du vil få den høyeste pensjonen når en sammenligner en folketrygdberegnet AFP med en ren tjenstepensjon. En ren tjenstepensjon henspiller til beregningen av en ordinær alderspensjon fra pensjonsordningen. I korthet innebærer dette at pensjonen utgjør 66 % av pensjonsgrunnlaget ved fratreden.

Er medlemstiden mindre enn 30 år, eller dersom du tidligere har arbeidet deltid, blir pensjonen forholdsmessig redusert.

Pensjonen skal ikke være mindre enn den AFP du fikk, eller kunne fått før du fylte 65 år.

Utbetaling

Pensjonen utbetales av AFPK. Arbeidsgiver dekker alle utgifter knyttet til ordningen i form av en engangsinnbetaling som dekker pensjonskostnadene fra 65-67 år.

Inntekt ved siden av AFP 62-65 år

Dersom du mottar en folketrygdberegnet AFP, er toleransebeløpet kr. 15 000,- pr. år.

Men om du har en tjenstepensjonsberegnet AFP, kan du tjene ubegrenset i privat sektor ved siden av din AFP.

Pensjonen vil bli justert hvert år i forhold til faktorene forventet inntekt og tidligere inntekt. All inntekt som fraviker med kr 15 000 (toleransebeløpet pr 010102) eller mer fra oppgitt forventet inntekt, vil gi en endring i pensjonsberegningen. Dette betyr i praksis at avviket mellom den inntekten du oppgir og ville ha, og den du faktisk får, ikke kan utgjøre mer enn 15 000 kr. Overstiger avviket mer enn 15 000 kroner, blir pensjonen regnet om i forhold til din totale inntekt, og altså ikke bare beløpet som overskrider de 15 000 kronene. For mye utbetalt pensjon som følge av at pensjonen omregnes p.g.a for høy inntekt, vil automatisk bli trukket i fremtidig pensjonsutbetaling. Hvis du vet at du vil få en inntekt som overstiger 15 000 kroner, anbefaler vi deg å ta kontakt med ditt lokale NAV kontor for å få korrigert pensjonsutbetalingen i forkant. Skulle situasjonen være omvendt, at inntekten blir lavere enn oppgitt, skal pensjonen justeres opp. Du må selv gi beskjed om endringer i inntekt.

Samlet AFP-pensjon og inntekt kan ikke overstige tidligere inntekt. Tidligere inntekt refererer til den inntekt folketrygden har lagt til grunn for beregningen av din AFP.

Inntekt ved siden AFP fra fylte 65 år

Dersom du får utbetalt en pensjon basert på folketrygdberegning, gjelder de samme inntektsbegrensninger som ved uttak av AFP mellom 62 og 65 år. Får du derimot en pensjon kun basert på opptjeningen i pensjonsordningen, kan du i utgangspunktet tjene fritt ved siden av. Du har imidlertid ikke anledning til å

inneha en medlemsberettiget stilling. Det betyr at du ikke kan ta arbeid i offentlig sektor som gjør at du fyller vilkårene for medlemskap i en pensjonsordning.

Konsekvenser for fremtidig pensjonsopptjening

Du vil få med deg poengårene frem til det året du fyller 65 år med et beregnet poengtall. Hvis du derimot fortsetter å tjene mer enn 1G i året, vil du fortsette opptjeningen av tilleggspensjon i folketrygden. Dette vil imidlertid gi redusert pensjon. Tar du ut en gradert AFP, fortsetter opptjeningen av pensjon i pensjonsordningen for den delen av stillingen du fortsatt er i arbeid for. Tar du ut full AFP, stopper all opptjening i pensjonsordningen.

Hva skjer når du fyller 67 år?

Når du fyller 67 år går du over på de vanlige reglene for alderspensjon, både i AFPK og i folketrygden. I AFPK skjer overgangen automatisk. I folketrygden må du fremsette søknad om alderspensjon.

AFP-tillegget på 1700 kroner faller bort når du fyller 67 år, slik at pensjonen i noen tilfeller kan bli lavere ved overgang til alderspensjon.

Ved overgang til alderspensjon vil du bare få medregnet pensjonspoeng for inntil 3 av årene du har hatt AFP, dvs for perioden 62-65 år. Det at du ikke får medregnet pensjonspoeng for de 2 årene mellom 65 og 67 år, gjør at du kan få en noe lavere pensjon ved overgang til alderspensjon.

AFP etter 1.1.2011

Avtalefestet pensjon (AFP) i offentlig sektor videreføres som i dag også etter 1.1.2011. AFP i offentlig sektor kan ikke kombineres med inntekt, med mindre du tar ut en gradert pensjon. Ved uttak av AFP har du et toleransebeløp på 15 000 kroner pr år.

Etteroppgjør ved AFP

I søknaden om AFP gis det informasjon om hvor mye du kommer til å tjene i tillegg til pensjonen. Viser det seg at den reelle arbeidsinntekten vil avvike med

mer enn 15.000 kroner pr år, vil dette ha betydning for graden av pensjon. Justeringen skjer i forbindelse med det årlige etteroppgjøret.

Hva er inntekt?

Det er kun pensjonsgivende inntekt i Folketrygden som kan føre til endring i AFP.? Øvrige inntekter som for eksempel renteinntekter eller feriepenger fra tidligere arbeid vil ikke påvirke AFP. Skattemyndighetenes definisjon av pensjonsgivende inntekt legges til grunn, jfr?Lov om Folketrygd.

Etteroppgjør

Hvert år når skattelikningen er klar, får AFPK informasjon fra NAV, som legges til grunn for beregningen som gjøres i ettertid (etteroppgjøret). Viser det seg at din faktiske inntekt avviker med mer enn 15.000 kroner pr år (toleransebeløpet), fra den inntekt pensjonen er regnet ut fra, fastsetter vi en ny pensjonsgrad. Du får da enten etterbetalt pensjon eller må betale tilbake for mye utbetalt pensjon.

Har du tjent mer enn 15.000 kroner pr år i forhold til forventet inntekt, sender AFPK ut et eget brev før pensjonen blir regnet om. Dette for å gi deg mulighet til å dokumentere evt. inntekt som ikke skal vektlegges ved beregningen.

To forhold er ofte årsak til at dokumentasjon må sendes AFPK hvis deler av inntekten skal holdes utenfor etteroppgjøret. Det ene forholdet gjelder feriepenger opptjent før du tok ut AFP, det andre gjelder ekstra inntekt utenfor AFP-perioden.

Som dokumentasjon for utbetalte feriepenger kreves lønsslipp fra arbeidsgiver som viser hva som faktisk er utbetalt av feriepenger. For inntekt utenfor AFP-perioden kreves lønns-/ trekkoppgave sammen med lønsslipp som viser inntekt før og etter uttak av AFP. Husk å merke dokumenter du sender oss med ditt fødselsnummer

Akershus fylkeskommunale pensjonskasse

Postboks 1201 Sentrum
0107 Oslo

Besøksadresse: Schweigaardsgt. 6, 4. etg

22055000

pensjon@afpk.no

Om oss

Akershus fylkeskommunale pensjonskasse (afpk) ble etablert av Akershus fylkeskommune i 1952. I perioden 2014-2017 hadde pensjonskassen konsesjon som interkommunal pensjonskasse og pensjonskassen navn var da Akershus interkommunale pensjonskasse. Fra 1. januar 2018 er pensjonskassen igjen en fylkeskommunal pensjonskasse.